

titul	Takmer 60 % občanov Slovenska stojí za rozhodnutím, pridať sa k boju proti terorizmu
autor	Oľga Gyárfášová, Grigorij Mesežnikov a Marián Veľšic
dátum	21. 9. 2001

Takmer 60 % občanov Slovenska stojí za rozhodnutím, pridať sa k boju proti terorizmu

Celý svet je hlboko otrasený teroristickými útokmi v USA. Aj drvivá väčšina slovenskej verejnosti vyjadruje názor, že tento brutálny čin nie je možné ničím ospravedlniť. Zároveň, takmer 60% stojí za rozhodnutím, pridať sa k boju proti terorizmu. Občania Slovenska tým preukazujú veľkú mieru pochopenia pre vážnosť situácie, ako aj pripravenosť zdieľať zodpovednosť za vývoj prekračujúci hranice našej krajiny.

Inštitút pre verejné otázky uskutočnil v dňoch 18.-20.9.2001 reprezentatívny telefonický prieskum názorov verejnosti na nedávne teroristické útoky v USA. Z jeho výsledkov vyplýva, že drvivá väčšina občanov Slovenska tieto útoky jednoznačne odsudzuje a považuje ich za akt, ktorý nie je možné nijako ospravedlniť (**tabuľka 1**). Vyslovilo sa tak deväť z desiatich respondentov. Tento názor je jednoznačne dominantný vo všetkých skupinách obyvateľstva.

Tabuľka 1

“Spojené štáty americké (USA) zažili minulý týždeň brutálny teroristický útok, pri ktorom zahynuli tisíce nevinných obetí. Boli medzi nimi nielen Američania, ale aj občania mnohých ďalších krajín. Súhlasíte s názorom, že tento čin sa nedá nijako ospravedlniť?”

súhlasím	89 %
nesúhlasím	8 %
neviem, nezaujímam sa o to	3 %

Zdroj: Inštitút pre verejné otázky, 2001

Výskum ďalej ukázal väčšinovú úroveň podpory zápasu proti terorizmu, ku ktorému sa jednoznačne prihlásila slovenská vláda. Na otázku, či občania schvaľujú zapojenia sa Slovenska do zápasu s terorizmom kladne odpovedalo 59 % respondentov, opačný názor vyslovilo 37 % opýtaných (**tabuľka 2**).

Tabuľka 2

“V zápase s terorizmom prisľúbili Spojeným štátom pomoc mnohé štáty – napríklad členské krajiny NATO, vrátane Česka, Poľska a Maďarska, ale aj Rusko či India a ďalšie. Aj Slovensko sa vyslovilo, že sa zapojí do tohto zápasu. Schvaľujete tento krok?”

áno	59 %
nie	37 %
nevie	4 %

Zdroj: Inštitút pre verejné otázky, 2001

Podpora protiteroristickému zápasu prevláda vo všetkých skupinách obyvateľstva, výraznejšia je však medzi mužmi, ľuďmi s vyšším vzdelaním, obyvateľmi väčších miest. Pomerne výrazná je diferenciácia podľa krajov – v Bratislavskom sa kladne odpovedalo až 75 % respondentov, v Nitrianskom 71%, kým v Trnavskom to bolo 39 %.

Ako ukazuje **tabuľka 3**, názory občanov sa líšia podľa politických preferencií – za účasť Slovenska v zápase proti terorizmu sa vyjadruje 78 % prívržencov strán vládnej koalície a polovica prívržencov strán parlamentnej opozície, pričom postoje priaznivcov HZDS a SNS sa mierne líšia. U prvých je pomer odpovedí 53%:46% v prospech schvaľovania tohto kroku, u sympatizantov SNS je to 42%:58% v jeho neprospech. Priaznivci Smeru sa väčšinou prikláňajú k podpore, ale v menšej miere ako sympatizanti koalíčných strán.

Tabuľka 3

Názory prívržencov politických strán na spoluúčasť SR v zápase proti terorizmu

	Aj Slovensko sa vyslovilo, že sa zapojí do zápasu proti terorizmu. Schvaľujete tento krok?	
	áno	nie
Koalícia	78 %	21 %
SMER	61 %	39 %
Opozícia	50 %	49 %
Nevoliči a nerozhodnutí	56 %	39 %
Populácia SR	59 %	37 %

Zdroj: Inštitút pre verejné otázky, 2001

Na postoje občanov Slovenska vplývalo viacero faktorov. Predovšetkým ich nepochybne ovplyvnil charakter teroristického činu, ktorý svojou brutalitou prekonal všetky doteraz vykonané atentáty a vyvolal silný odpor a odsúdenie. Dôležitým mienkotvorným faktorom bola všeobecná prístupnosť informácií o tragédii a jej okolnostiach. Vďaka zverejňovaným informáciám o predbežných výsledkoch vyšetrovania sa mohli slovenskí občania dozvedieť viac o okolnostiach tragédie a o nebezpečenstve, ktoré predstavuje terorizmus pre celé ľudstvo. Presvedčenie o potrebe boja s týmto zlom mohlo vyústiť do spontánnej túžby pomôcť v boji proti nemu.

Názory slovenských občanov formoval aj jednoznačný postoj slovenskej vlády, ktorá od prvej chvíle a celkom unisono vystupovala a presne definovala, kde je miesto Slovenska ako krajiny uchádzajúcej sa o členstvo v NATO. Názor, že Slovensko nemôže patriť inde než do protiteroristického bloku prevládol vo všetkých relevantných mienkotvorných prostrediach a médiách. Na rozdiel od krízy v Kosove v roku 1999 sa dnes aj mnohí opoziční politici postavili na stranu protiteroristickej aliancie a podporujú postup vlády Mikuláša Dzurindu. V piatok vláda urobila ďalší krok k podpore úsilia Spojených štátov v boji proti medzinárodnému terorizmu - na mimoriadnom zasadnutí súhlasila s preletmi a pristávaním americkej vojenskej leteckej techniky na území Slovenska.

Svoju úlohu v neposlednom rade zohral aj postup vlády USA, ktorá preukázala nielen odhodlanie potrestať zločincov, ale sa aj zaviazala vykoreniť ohniská svetového terorizmu. Vláda USA sa sústredila na vytvorenie širokej protiteroristickej koalície, do ktorej sa rýchlo zapojili mnohé štáty. Táto diplomatická aktivita, ktorá predchádzala ozbrojenej odвете, ukázala, že USA a ich spojencom nejde o jednoduchú akciu pomsty, ale o dlhodobé účinkovanie, zamerané na zaistenie väčšej bezpečnosti pre celý svet. Neúčast' toho-ktorého štátu na vznikajúcej protiteroristickej koalícii by v tejto situácii znamenala nepriamu podporu síl stojacich v pozadí teroristických útokov.

Údaje o výskume: Zber údajov realizovala agentúra GfK v dňoch 18. 9. - 20. 9. 2001 na reprezentatívnej vzorke 500 dospelých obyvateľov SR.